

PEDAGOGICKÁ KOMUNIKACE – SEMINÁŘ 6

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ

1. Jaké jsou emocionální potřeby žáka?
2. N. A. Flanders nazval středoškolské třídy „citovými pouštěmi“. Jak této metafoře rozumíte?
3. Vzpomeňte si na učitele, jehož pedagogická komunikace
 - a) postrádala emocionální složku,
 - b) byla emocionálně pozitivní,
 - c) byla emocionálně negativní

a jeho komunikaci charakterizujte.

Emocionální stránka komunikace

Empatie

- vychází z učitelova zájmu o žáka
- učitel by si měl klást otázku, jak se žák cítí, co prožívá v konkrétní vyučovací situaci
- je předpokladem pozitivního vztahu žáka k učiteli
- žák by měl mít pocit: *On (učitel) mi rozumí, sympatizuje se mnou.*

Akceptace – korektní, taktní, nepodezřívavý vztah učitele k žákům;

Konkrétní projevy akceptace: učitel

- nechá žáky dokončit práci, kterou vykonávají se zájmem
- nechá žáka domluvit, neskáče mu do řeči
- povzbuzuje žáka (i jeho nedokonalé pokusy)
- oceňuje hodnotné nápady žáka
- je k žákovi zdvořilý
- vyjadřuje sympatie ke všem žákům, nedává najevo lhostejnost či antipatii
- dodržuje pravidla, na nichž se se žáky dohodli

Entuziasmus

- je nakažlivý, infikuje žáky, je důležitou složkou motivace žáků
- učitel může sdělovat své osobní zkušenosti a zážitky
- těžko lze získat zájem žáků o předmět, nemá-li ho sám učitel

Aktivní naslouchání

- poslech (fyziologická činnost) X naslouchání (psychologický proces)
- je pro něj důležitý respekt k tomu, s nímž hovoříme
- riziko „zaškatulkování“ (žák pasivní, pečlivý atd.)
- problém dialogu učitel – žák: lpění na očekávané odpovědi žáka

Humor

- zlepšuje vztahy mezi učitelem a žáky, ale i mezi žáky navzájem
- humorné situace mohou být připravené i spontánní
- riziko: ironie a sarkasmus (v rukou učitele velice silná zbraň)

Zdroj: Gavora, P. (2005). *Učitel a žáci v komunikaci*. Brno: Paido.

Úkol – etuda 2

Úkol lze vložit do odevzdáárny příslušné seminární skupiny od 27. 3. do 24. 4., respektive do 25. 4. (seminární skupiny 21, 22).

a) Studenti oborových kateder

Cíl – vzdělávací, například: vysvětlení termínu, uvedení souvislostí v úvodu kapitoly vybraného předmětu apod.

Rozsah – 2 minuty

Cílová skupina – žáci 2. stupně ZŠ

Úkoly – nahrát své vystoupení jako videozáznam a napsat sebereflexi (s využitím kritérií z hodnoticího archu).

b) Studenti kateder sociální a speciální pedagogiky

Cíl – vzdělávací, například: vysvětlení termínu či jevu z oblasti sociální či speciální pedagogiky, které by mohly být užitečné pro praxi budoucích učitelů.

Rozsah – 2 minuty

Cílová skupina – studenti učitelství VŠ

Úkoly – nahrát své vystoupení jako videozáznam a napsat sebereflexi (s využitím kritérií z hodnoticího archu).